

Kavel Alpaslan

Aynı Öfkenin Çocukları

Dünyadan Devrimci Portreleri

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	7
William Morris.....	9
Gustave Flourens	15
Eugen Leviné	19
James Connolly.....	27
Feliks Cerjinski	33
Bela Kun	39
26 Bakü Komiseri	45
Misak Manuşyan.....	49
Julius Fuçık	57
Nikola Vaptsarov.....	63
Aris Veluçiyotis	69
Nver Safaryan.....	75
Olga Benário Prestes.....	79
Arditi Del Popolo	85
Kızıl Ordu'nun Yahudi Kadın Askerleri.....	91
Ali Höhler.....	95
Fernando Gerassi	99
Miguel Hernandez.....	103
Richard Sorge.....	111
Kim Philby	119
Kızıl Orkestra.....	127
Derviş Ali Kavazoğlu ve Kostas Mişatulis	131
Karl Liebknecht	137

Kızıl Harlem.....	143
Moll, H. Bauer ve Schapper.....	151
FIAT İşçileri.....	157
Asturias Madencileri	163
Chon Tae-il	169
Sarı Takonyalılar	173
Camilo Torres.....	175
Jorge Masetti	181
Roque Dalton.....	185
Arlen Siu.....	191
Carlos Mariategui	197
Miguel Enriquez.....	203
Rogelia Cruz	211
FPMR Tutsakları.....	215
Maurice Bishop.....	219
Thomas Sankara	223
Patrice Lumumba.....	229
Amilcar Cabral	237
Gassan Kanafani.....	243
Kaynaklar	249

Eugen Leviné

Rusya’da ve daha sonra Almanya’da devrimci faaliyetlerde bulunmuş Eugen Leviné, Alman Devrimi’nin başarısızlığından sonra kısa ömürlü Bavyera Sovyet Cumhuriyeti’nin başına geçmiş bir komünist, bir Yahudi ve tutkulu bir âşiktir. Ama tüm bunlardan belki daha önemlisi Leviné, kaybedilmiş bir devrimin ertesinde dahi umudu büyütebilen bir devrimcidir. Üstelik kalıcı başarı şansı oldukça düşükken... Leviné’yi kısaca tanıtırken sarf ettiğimiz bu cümleler, bugün dahi kimi kesimler için farklı anlamlar taşır. Kimileri için o, Almanya’da Yahudilere karşı öfkenin büyümesini ve komploların gelişmesini hızlandıran, maceraperest bir “ajitatör”dür. Kimileri içinse yoldaşlarını yarı yolda bırakmayan, olası tüm imkânları ve ötesini, zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyi olmayanlar için zorlayan bir önderdir...

Leviné 1883 yılında Çarlık Rusyası'ndaki Petersburg kentinde yaşayan varlıklı bir Yahudi ailede dünyaya gelir. Ancak henüz 3 yaşındayken babasını çiçek hastalığından kaybeder. Anneyse bu kaybın ardından Almanya'nın Wiesbaden kentine göçer. Oldukça eğitilmiş bir kadın olan annesi burada oğlunu ayrıcalıklı bir okula gönderir. Leviné büyüdükçe politikleşir ve hayatı daha farklı bir açıdan yorumlamaya başlar. Henüz 15 yaşındayken aşağıdaki sözleri kaleme alır:

İnsanlara hizmet etmeliyim... Rol yaparak değil gerçek bir hizmetle, kitlelerin sempatisini kazanmak için ekmek kırıntılarını sunan Roma konsülleri gibi değil, refahları için samimi bir emek harcayarak. Ezileni korumak ve haklarını kazanırken onlara yardım etmek için konsül mahkemelerinde halk düşmanlarını ifşa etmeyi dilerim. İşte benim hedefim. İşte yerine getireceğime yemin ettiğim şey!

Henüz ergenlik dönemindeki bir gencin kaleminden çıkan bu sözler, Leviné'nin düşüncelerini sağlam temeller üzerine bina ettiğini gösteriyor. Sonraki yıllarda Wiesbaden'den Heidelberg'e taşınan Leviné, burada hukuk eğitimi almak üzere üniversiteye girer. Yine aynı dönem, siyasi hayatı için de bir dönüm noktası arz eder. Kentte Rusya'daki Sosyalist Devrimci Parti (SR) üyesi sürgünlerle tanışır. Tarım alanında sosyalist çalışmalarıyla bilinen SR, dönemin Rusya'sı için önemli bir teşkilattır. Leviné için SR, devrimci hayatın ilk basamağı olur. İlk dediyssek, bunu küçük ve etkisiz bir tecrübe olarak göreceğimiz anlaşılmasın: Leviné, Rusya'da gerçekleşmekte olan 1905 Devrimi'ne katılmak üzere, doğduğu topraklara geri döner. Devrimin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından kurşun madeninde çalıştırılmak üzere Sibirya'ya sürgüne gönderilir. Fakat çok geçmeden bir şekilde kaçmayı başarır. Daha sonra Almanya'ya geri dönmeden önce annesine yazdığı 1906 tarihli mektupta, eğer annesi, onu yaşam tarzından vazgeçirmeye ve yolundan döndürmeye çalışırsa bu ziyaretin anlamsız olacağından söz eder ve eğer onu değiştirme umudundan vazgeçmişlerse gelip gelemeyeceğini sorar... Bu sözler hem annesine yürekten bağlı hem de sosyalist mücadele konusunda ısrarcı bir devrimciyi yakından tanımamızı sağlar.

Rusya'da geçirdiği SR döneminin ardından Almanya'ya döndüğünde Leviné, tekrar Heidelberg Üniversitesi'nde eğitimine devam eder. Bu sırada siyasetten kopmaz, aksine Alman Sosyal Demokrat Partisi'ne (SPD)

katılır ve Rusya’da bizzat yaşadığı 1905 Devrimi hakkında dersler vermeye başlar. Tabii 1914 yılında I. Paylaşım Savaşı’nın başlamasıyla, Leviné’nin sadece siyasi değil, tüm hayatı baştan sonra değişecektir. Fakat aynı yıl yine hayatını aynı şekilde, hatta belki daha da kuvvetlice değiştirecek başka bir olay yaşanır: Leviné, müstakbel eşi Rosa Broido ile tanışır. Polonya Yahudisi bir hahamın kızı olan Rosa, bu anı “ilk görüşte aşk” diyerek açıklamıştır. Ülke savaş çığırtkanlığıyla kaynadursun, ertesi yılın Mayıs ayında âşıklar evlenmeye karar verir. Eşine “Asla aşılmaz bir mutluluk seviyesine ulaştıklarını” söyleyen Leviné, ayrı düşükleri bir anda yazdığı mektubunda şu satırları kaleme alır:

Her şey anlam ve içerik kazanıyor gibi. Seninle uyanıyorum, tüm gün boyunca seninle birlikte yürüyorum, seninle birlikte uzanıyorum ve sağ kolum seni neşe ve şefkatle bekliyor... Sana teşekkür ederim beni yeniden gençleştirdiğin için, bana en içten sevgiyi öğrettiğin için, bana sunduğun narin-tutkulu aşk hediyesi için.

Düğünden çok kısa bir süre sonra Leviné askere çağrılır, ordudaki görevi Heidelberg yakınlarında yüksek rütbeli savaş esirlerinin tercümanlığını yapmaktır. Fakat çok geçmeden, 1916 yılında ordudan terhis edilir ve üniversitede Rusya üzerine verdiği derslere geri döner. Tabi bu sırada Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht’lerin önderlik ettiği Spartakistlerin üyesidir ve bu yıllar savaşın yarattığı yıkımın hem cephede hem de cephe gerisinde iyiden iyiye hissedilir hale geldiği yıllardır. İşçi sınıfına sosyal demokratlarca dikilen şovenizm sütunları çatlamaktadır. Leviné’nin siyasi örgütlerle bağını anlamak adına, öncelikle 1917 Ekim Devrimi’nin ardından Rusya’nın ağır şartları kabul ederek savaştan çekildiği Brest-Litovsk Antlaşması’yla birlikte derinleşen Sol SR’lerle Bolşeviklerin ayrımını hatırlamak yerinde olacaktır. Rusya’daki devrimin ardından Leviné Berlin’deki Sovyet elçisinin Almanya danışmanı, eşi Rosa da tercümanı olarak çalışmaya başlar. Sol SR-Bolşevik ayrımından sonra Leviné’nin de bir seçim yapması gerekir. Çünkü her ne kadar Spartakistlerden olsa da bir şekilde Rusya’yla –gönülden ya da fiziken– bağları vardır. Sonuç olarak tercihini Bolşeviklerden yana yapar. Leviné’nin yaşadığı bu süreç aynı zamanda yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde Rusya’dan Almanya’ya uzanan hattaki “devrimcilerin ülkeler arası akışını” da göstermektedir. Çünkü Leviné’nin bu “iki ülke arasında kalışı” dönemin diğer pek çok devrimcisi için de geçerlidir.